

## وضعیت وخیم بهداشت و درمان در غزه به دنبال بمباران‌های اسرائیل The Critical Healthcare Situation in Gaza Following the Israeli Bombings

مصطفی اکبری قمی<sup>۱</sup>، حسن ابوالقاسمی<sup>۲،۳</sup>، شعبان مهرورز<sup>۴\*</sup>  
Mostafa Akbari qomi<sup>1</sup>, Hassan Abolghasemi<sup>2,3</sup>, Shaban Mehrvarz<sup>4\*</sup>

<sup>۱</sup> مرکز تحقیقات بیولوژی مولکولی، پژوهشکده سیستم بیولوژی مسمومیت‌ها، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران

<sup>۲</sup> مرکز تحقیقات طب، قرآن و حدیث، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران

<sup>۳</sup> گروه کودکان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران

<sup>۴</sup> مرکز تحقیقات تروما، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران

<sup>1</sup> Molecular Biology Research Center, Systems Biology and Poisonings Institute, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

<sup>2</sup> Medicine, Quran and Hadith Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

<sup>3</sup> Department of Pediatrics, Faculty of Medicine, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

<sup>4</sup> Trauma Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran

### سرمقاله

بیماری‌های غیرواگیر مانند دیابت، سرطان، بیماری‌های قلبی، فشار خون بالا، نارسایی کلیه و همچنین مراقبت‌های زنان و زایمان وجود ندارد و به دلیل کمبود دارو و قطع برق مورد نیاز برای استفاده از تجهیزات پزشکی نجاتبخش مانند دستگاه‌های دیالیز کلیه و ونتیلاتورها، احتمال مرگ آن‌ها بالا می‌رود. افزایش شیوع بیماری‌های عفونی و واگیر به دلیل شرایط بهداشتی ناسالم و بدتر شدن سلامت روان به دنبال تروما نگران‌کننده است و به مرز هشدار رسیده است. دسترسی تیم‌های فوریت پزشکی در میدان به دلیل آسیب‌های زیرساختی به شدت با مشکل مواجه شده است. تمام تخت‌های بیمارستان‌ها و اتاق‌های جراحی اشغال شده است و مجروحین جنگی امکان دریافت اقدامات درمانی فوری را ندارند. با این شرایط خطر تبدیل شدن بیمارستان‌ها به سردخانه به جای مکان‌های نجات و امداد وجود دارد (۴،۵).

علی‌رغم اینکه سازمان بهداشت جهانی حملات ارتش اسرائیل به تاسیسات بهداشتی و پزشکی را محکوم کرده است، همچنان رژیم اسرائیل با استفاده از سلاح‌های غیرمتمعارف و ممنوعه بین‌المللی (مانند بمب‌های فسفری)، بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی و درمانی، آمبولانس‌ها، نیروهای امدادی و کادرهای پزشکی را هدف قرار می‌دهد (۶). یکی از این مراکز درمانی

منطقه کوچک باریکه و ساحلی غزه در جنوب سرزمین فلسطین قرار دارد که در سال ۲۰۰۵ از اشغال نظامی اسرائیل خارج شد. با این حال غزه در سال‌های متمادی شاهد تهاجمات و حملات متعدد هوایی، زمینی و دریایی اسرائیل بوده است.

تازه‌ترین درگیری نظامی روز ۱۵ مهرماه برابر با هفتم اکتبر ۲۰۲۳ به نام عملیات «طوفان الاقصی» بین رژیم اسرائیل و گروه‌های مقاومت فلسطین «حماس» شکل گرفته است و ارتش اسرائیل در کمتر از بیست روز از شروع حملات به نوار غزه بیش از ۱۲ هزار تن مواد منفجره تقریباً برابر با قدرت یک بمب اتم استفاده کرده است و تعداد جان باختگان بیش از ۸ هزار نفر اعلام شده است که عمدتاً زنان و کودکان بوده‌اند (۱،۲). این بمباران وسیع شامل مناطق مسکونی و غیرنظامی از جمله بیمارستان‌ها بوده و منجر به قطع آب و برق گردیده و اسرائیل از ورود سوخت، محموله‌های غذایی و دارویی و انتقال مجروحان جنگی و بیماران به خارج از مناطق جنگی جلوگیری کرده است (۳). سازمان بهداشت جهانی اوضاع مراکز درمانی و غیرنظامیان در نوار غزه را نابسامان و از هم پاشیده اعلام کرده است. امکان ارائه خدمات ضروری بهداشتی درمانی به بیماران به خصوص افراد مبتلا به



شکل-۱. وضعیت بیمارستان الاهلی عرب (المعمدانی) پس از حمله موشکی توسط اسرائیل

اولیه بهداشتی به مصدومین وجود ندارد. در همین راستا بر هدف گیری غیرنظامیان و مناطق مسکونی تمرکز می کند تا تعداد زخمی ها و قربانیان به حدی افزایش یابد که خارج از توان مجموعه بهداشت و درمان باشد، به طوری که گزارش وزارت بهداشت غزه حاکی از آن است که در حمله اخیر بخش عمده شهدا و مجروحین جنگ را افراد غیرنظامی به ویژه زنان و کودکان (۷۰ درصد) تشکیل می دهند (۹). این موضوع بر این امر دلالت می کند که رژیم اشغالگر اسرائیلی به عمد مجموعه بهداشت و درمان را هدف می دهد. با عنایت به وضعیت وخیم و نگران کننده بخش های بهداشتی، درمانی و دارویی در نوار غزه به دنبال حمله به این مراکز و تعیین ضرب الاجلی رژیم اسرائیل برای تخلیه بیمارستان ها و ایجاد محدودیت های کمک رسانی، لازم است انجمن ها و سازمان های بین المللی مانند سازمان بهداشت جهانی و صلیب سرخ و حتی سازمان های حقوق بشر و ... در راستای وظایف ذاتی خود هر چه سریع تر مانع این جنایات جنگی شوند و پیرو قوانین بین المللی در زمان جنگ، امکان

بیمارستان الاهلی عرب (المعمدانی) در مرکز غزه است که علاوه بر ارائه خدمات درمانی برای بیماران و مجروحان جنگ اخیر، هزاران آواره فلسطینی را نیز به عنوان پناهگاه در خود جای داده بود که در روز ۱۷ اکتبر هدف حمله موشکی رژیم اسرائیل قرار گرفت و در جریان این حمله هوایی دست کم ۵۰۰ نفر کشته و صدها نفر دیگر زخمی شدند (۷) (شکل ۱). وزارت بهداشت فلسطین اعلام کرد در جریان تجاوزات رژیم اسرائیل ۱۲ بیمارستان و ۴۶ مرکز بهداشتی درمانی به دلیل حملات هوایی از طرف اسرائیل یا تمام شدن سوخت، از چرخه خدمت رسانی خارج شده اند. همچنین بیماران مراکز درمانی منجر به شهادت ۱۱۰ نفر از کادر بهداشت و درمان و نابودی ۵۰ دستگاه آمبولانس شده است (۸). رژیم اسرائیل به واسطه محاصره و بستن گذرگاه ها و ممانعت از ورود دارو و لوازم و تجهیزات پزشکی باعث نابودی مجموعه بهداشت و درمان در نوار غزه شده است و براساس گزارش منابع سازمان ملل و صلیب سرخ توان امداد و ارائه حتی مراقبت های

برای نجات جان افراد اقدام کنند زیرا ادامه وضعیت فعلی منجر به تلفات بیشتر غیرنظامیان و بیماران و افزایش آوارگی خواهد شد.

**تضاد منافع:** نویسندگان تصریح می کنند که هیچ گونه تضاد منافی در مطالعه حاضر وجود ندارد.

### منابع

1. The Palestinian Information Center. Gaza Holocaust: 8,796 Palestinians killed, including 3,648 children. Available from: <https://english.palinfo.com/57562> [accessed 1 November 2023]
2. Islamic Republic News Agency. Destruction caused by Zionist regime's attacks equals that of atomic bomb: Hamas. Available from: <https://en.irna.ir/news/85269816/> [accessed 25 October 2023]
3. Water is running out in Gaza. Available from: Available from: [hamshahrionline.ir/x8NqL](http://hamshahrionline.ir/x8NqL) [accessed 16 October 2023]
4. World Health Organization. Hospitals in the Gaza Strip at a breaking point, warns WHO. [accessed 12 October 2023]
5. Elessi K. Save Gaza residents from imminent

ارسال مواد غذایی و دارویی، حفظ امنیت کادر بهداشت و درمان و انتقال مجروحان جنگی و بیماران از گذرگاه های ایمن جهت مراجعه به مراکز تخصصی در خارج نوار غزه فراهم شود. دسترسی سریع و بدون مانع به غزه از طریق گذرگاه امن ضروری است تا سازمان بهداشت جهانی و سایر آژانس های بشردوستانه بتوانند به سرعت

- catastrophe. Lancet. 2023. doi:10.1016/S0140-6736(23)02299-7
6. Israel uses white phosphorus bombs in Gaza. Available from: [en.mehrnews.com/news/206932/](http://en.mehrnews.com/news/206932/) [accessed 9 October 2023]
7. The Palestinian Information Center. From Deir Yassin to Al-Ahli Hospital Israel's legacy of killing Palestinians. Available from: <https://english.palinfo.com/57352> [accessed 19 October 2023]
8. Gaza Ministry: 110 Doctors, Other Medical Staff Killed So Far. Available from: <http://fna.ir/3fvo3z> [accessed 29 October 2023]
9. Gaza: Death toll surges to over 8,000 as Israel's carnage persists. Available from: <https://english.palinfo.com/57506> [accessed 29 October 2023]